

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis | Teismą](#) > [Kur Ir Kaip](#) > [Delspinigiai](#) > [Italy](#)

Delspinigiai

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ar valstybėje narėje numatyti „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“? Jei taip, kaip „teisės aktuose nustatyti delspinigiai“ apibrėžti šioje valstybėje narėje?

Italijos prievolių teisėje išskiriamos paprastosios palūkanos, delspinigiai ir kompensacinės palūkanos. Paprastųjų palūkanų funkcija yra atlyginamoji; tai atlygis už naudą, kurią gavo asmuo (turintis sumokėti palūkanas) turėdamas kitų asmenų pinigų. Delspinigių funkcija taisomoji ir jie mokami, kai vėluoja mokėjimas, užfiksuotas skolininkui skirtame oficialiame pranešime dėl sumokėjimo. Kompensacinės palūkanos mokamos už kreditoriui pavėluotai grąžintas sumas, kai tai naudinga skolininkui, kuris sumoka ne iš karto. Teisingumas yra kriterijus ir palūkanos kaupiamos net jei skola nėra fiksuoto dydžio ir mokėtina. Vis dėlto, teisėtos palūkanos yra teisės aktais nustatytos palūkanos už pinigines prievoles: nuo pirmos vėlavimo dienos, skolininkas turi sumokėti kreditoriui teisėtas palūkanas, net jei prieš tai jas sumokėti nebuvo privaloma ir net jei kreditorius neįrodė, kad patyrė žalą (Civilinio kodekso (it. *Codice Civile*) 1224 straipsnio 1 dalis). Taigi Civilinio kodekso 1224 straipsnyje (žala ir palūkanos dėl piniginių prievolių) nustatyta: „su pinigų suma susijusių prievolių atveju teisėtos palūkanos turi būti mokamos nuo pirmos vėlavimo dienos, net jei prieš tai jas sumokėti nebuvo privaloma ir net jei kreditorius neįrodė, kad patyrė žalą. Jeigu iki vėlavimo pradžios buvo skaičiuojamos didesnės nei teisėtos palūkanos, nuo tos pačios sumos turi būti skaičiuojami delspinigiai“. Kreditorius įrodęs, kad patyrė didesnę žalą, gauna didesnę kompensaciją (žala dėl pinigų devalvacijos). Kompensacija nemokama, jei buvo susitarta dėl delspinigių dydžio.

Italijos Civilinio kodekso 1282 straipsnyje nustatyta, kad už fiksuoto dydžio ir mokėtinas skolas teisėtai reikalaujama delspinigių, nebent teisės aktuose ar atitinkamose skolos nuostatose nenustatyta kitaip.

2 Jei taip, koks yra jų dydis arba norma ir koks jų teisinis pagrindas? Jei numatytos skirtingos delspinigių normos, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis jos taikomos?

Dėl teisėtų palūkanų dydžio kasmet sprendžia Italijos Finansų ministerija (šiuo metu vadinama Ekonomikos ir finansų ministerija), iki kiekvienų metų gruodžio 15 d. priimdama potvarkį. Jeigu proceso šalys susitarė dėl palūkanų, galioja jų sprendimu nustatytos palūkanos. Tačiau palūkanų norma nurodoma raštu ir ji turi būti ne didesnė negu maksimali norma, leidžiama pagal kovos su lupikiškų palūkanų taikymu įstatymą (1996 m. kovo 7 d. Įstatymas Nr. 108), priešingu atveju palūkanos bus laikomos lupikiškomis, taigi niekinėmis. Tokiais atvejais palūkanos nebus mokamos (Civilinio kodekso 1815 straipsnis). Jeigu proceso šalys susitarė taikyti sutartinę palūkanų normą, tačiau nenustatė jos dydžio, taikoma teisės aktuose nustatyta norma. Italijos teisės sistemoje su delspinigiais susijęs atvejis yra šiek tiek skirtingas. Delspinigiai taikomi kaip nuobauda (skolininkui) ir taisomojo priemonė (kreditoriui). Jie susiję su finansinės prievolės neįvykdymu, kai už atitinkamą paslaugą sumokama pavėluotai arba nesumokama per teisės aktais arba proceso šalių pasiektais susitarimais nustatytą laikotarpį. Kad kreditorius galėtų reikalauti delspinigių, skolininkas turi būti praleidęs skolos mokėjimo terminą. „Pradelstoji skola“ reiškia skolininko vėlavimą įvykdyti savo prievoles. Kad skola būtų laikoma pradelstąja, turi

būti praėjęs jos grąžinimo terminas ir skolininkui turi būti pateiktas raginimas sumokėti – oficialus dokumentas, kuriame kreditorius prašo skolininką sumokėti mokėtiną sumą. Pagal Civilinį kodeksą turi būti mokami teisės aktuose nustatytos arba pagal juos apskaičiuotos normos delspinigiai. Tačiau jeigu iki raginimo sumokėti įteikimo buvo skaičiuojamos paprastosios palūkanos, kurių dydis viršijo teisės aktuose nustatytą normą, bus skaičiuojama tokio pat dydžio delspinigių norma (Civilinio kodekso 1224 straipsnis).

Pagal Civilinio kodekso 1284 straipsnį, teisėtų palūkanų normą kasmet tvirtina Ūkio reikalų ir finansų ministras. Italijos Respublikos oficialiajame leidinyje (it. *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana*) skelbiamu potvarkiu ministras keičia normą pagal vidutinį metinį vyriausybės obligacijų, kurių maksimalus grąžinimo terminas yra 12 mėnesių, pajamingumą, atsižvelgdamas į per metus užregistruotą infliacijos lygį. Ši norma nustatoma ne vėliau kaip gruodžio 15 d. prieš prasidedant metams, kuriems ta norma bus taikoma. Jeigu iki gruodžio 15 d. nauja norma nenustatoma, galiojanti norma lieka nepakeista visus ateinančius metus.

Nuo 2021 m. sausio 1 d. teisėtų palūkanų norma yra 0,01 proc.

TEISĘTŲ PALŪKANŲ NORMŲ LENTELE

Nuo	Iki	Norma	Teisės aktas
1999 01 01	2000 12 31	2,50 %	1998 12 10 Ministro potvarkis (Finansų)
2001 01 01	2001 12 31	3,50 %	2000 12 11 Ministro potvarkis (Finansų)
2002 01 01	2003 12 31	3,00 %	2001 12 11 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2004 01 01	2007 12 31	2,50 %	2003 12 01 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2008 01 01	2009 12 31	3,00 %	2007 12 12 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2010 01 01	2010 12 31	1,00 %	2009 12 04 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2011 01 01	2011 12 31	1,50 %	2010 12 07 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2012 01 01	2013 12 31	2,50 %	2011 12 12 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2014 01 01	2014 12 31	1,00 %	2013 12 12 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2015 01 01	2015 12 31	0,50 %	2014 12 11 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2016 01 01	2016 12 31	0,20 %	2015 12 11 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2017 01 01	2017 12 31	0,10 %	2016 12 07 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2018 01 01	2018 12 31	0,30 %	2017 12 13 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2019 01 01	2019 12 31	0,80 %	2018 12 12 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2020 01 01	2020 12 31	0,05 %	2019 12 12 Ministro potvarkis (Ekonomikos)
2021 01 01	2021 12 31	0,01 %	2020 12 11 Ministro potvarkis (Ekonomikos)

Už teisėtą palūkanų normą didesnė palūkanų norma turi būti nustatoma raštu, priešingu atveju galioja teisės aktuose nurodyta teisėta norma.

Kai vėlavimas susijęs su komerciniais sandoriais, taikoma *ad hoc* ES taisyklė; nacionalinėje teisėje taikomas 2002 m. spalio 9 d. Įstatymo galią turintis dekretas Nr. 231, su pakeitimais padarytas 2012 m. lapkričio 9 d. Įstatymo galią turinčiu dekretu Nr. 192, kuriuo visapusiškai perkeliama Direktyva 2011/7/ES pagal 2011 m. lapkričio 11 d. Įstatymo Nr. 180 10 straipsnio 1 dalį. Jeigu proceso šalys nenustatė taikytinos palūkanų normos, nuo tada, kai pateikiamas dokumentas, kuriuo inicijuojamas procesas, teisėtų palūkanų norma bus lygi normai, numatyta specialiajame įstatyme dėl pavėluoto mokėjimo vykdant komercinius sandorius (žr. toliau). Ši taisyklė taip pat taikoma aktui, kuriuo inicijuojamas arbitražo procesas.

Specialieji teisės aktai dėl pavėluoto mokėjimo vykdant komercinius sandorius Siekdama įgyvendinti Direktyvą 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose, Italija paskelbė Įstatyminių dekretą Nr. 231/2002 su pakeitimais. Šiame dekrete konkrečiai numatyta palūkanų už pavėluotą mokėjimą vykdant komercinius sandorius norma, kuri yra didesnė negu delspinigiams nustatyta teisėta norma. Pagal Įstatyminių dekretą Nr. 231/2002 komerciniai sandoriai reiškia „įvairiai apibūdinamas įmonių tarpusavio sutartis arba įmonių ir valdžios institucijų tarpusavio sutartis, pagal kurias už užmokestį išimtinai arba daugiausia tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos“. Dekrete numatyta, kad komercinių sandorių srityje „bet kas, kam nepagrįstai vėluojama sumokėti atlygį, turi teisę automatiškai gauti pavėluoto mokėjimo delspinigių, šiai teisei įgyvendinti nereikia oficialaus raginimo sumokėti ir ji įsigalioja kitą dieną po to, kai sueina mokėjimo terminas“, nebent skolininkas gali įrodyti, kad mokėjimo neįvykdė dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Remiantis šiuo įstatymu, pavėluotų mokėjimų vykdant komercinius sandorius delspinigiai grindžiami Ūkio reikalų ir finansų ministerijos kiekvienais metais nustatoma norma ir apibendrinami toliau pateikiamoje lentelėje, kurioje nurodoma: a) pirmąjį vėlavimo metų pusmetį taikoma norma, galiojusi tų metų sausio 1 d.; b) antrąjį vėlavimo metų pusmetį taikoma

norma, galiojusi tų metų liepos 1 d.

Šioje lentelėje pateikiami palūkanų už pavėluotus mokėjimus pokyčiai nuo 2002 m.:

PALŪKANŲ UŽ PAVĖLUOTUS MOKĖJIMUS NORMŲ LENTELĖ pagal Įstatymo galią turintį dekretą Nr. 231/2002

Nuo	Iki	ECB norma	Padidėjimo norma	Iš viso
2002 07 01	2002 12 31	3,35 %	7,00 %	10,35 %
2003 01 01	2003 06 30	2,85 %	7,00 %	9,85 %
2003 07 01	2003 12 31	2,10 %	7,00 %	9,10 %
2004 01 01	2004 06 30	2,02 %	7,00 %	9,02 %
2004 07 01	2004 12 31	2,01 %	7,00 %	9,01 %
2005 01 01	2005 06 30	2,09 %	7,00 %	9,09 %
2005 07 01	2005 12 31	2,05 %	7,00 %	9,05 %
2006 01 01	2006 06 30	2,25 %	7,00 %	9,25 %
2006 07 01	2006 12 31	2,83 %	7,00 %	9,83 %
2007 01 01	2007 06 30	3,58 %	7,00 %	10,58 %
2007 07 01	2007 12 31	4,07 %	7,00 %	11,07 %
2008 01 01	2008 06 30	4,20 %	7,00 %	11,20 %
2008 07 01	2008 12 31	4,10 %	7,00 %	11,10 %
2009 01 01	2009 06 30	2,50 %	7,00 %	9,50 %
2009 07 01	2009 12 31	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2010 01 01	2010 06 30	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2010 07 01	2010 12 31	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2011 01 01	2011 06 30	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2011 07 01	2011 12 31	1,25 %	7,00 %	8,25 %
2012 01 01	2012 06 30	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2012 07 01	2012 12 31	1,00 %	7,00 %	8,00 %
2013 01 01	2013 06 30	0,75 %	8,00 %	8,75 %
2013 07 01	2013 12 31	0,50 %	8,00 %	8,50 %
2014 01 01	2014 06 30	0,25 %	8,00 %	8,25 %
2014 07 01	2014 12 31	0,15 %	8,00 %	8,15 %
2015 01 01	2015 06 30	0,05 %	8,00 %	8,05 %
2015 07 01	2015 12 31	0,05 %	8,00 %	8,05 %
2016 01 01	2016 06 30	0,05 %	8,00 %	8,05 %
2016 07 01	2016 12 31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2017 01 01	2017 06 30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2017 07 01	2017 12 31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2018 01 01	2018 06 30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2018 07 01	2018 12 31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2019 01 01	2019 06 30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2019 07 01	2019 12 31	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2020 01 01	2020 06 30	0,00 %	8,00 %	8,00 %
2020 07 01	2020 12 31	0,00 %	8,00 %	8,00 %

3 Ar prireikus yra papildomos informacijos apie tai, kaip apskaičiuoti teisės aktuose nustatytus delspinigius?

Ekonomikos ir finansų ministerijos interneto svetainė <https://www.mef.gov.it>

4 Ar galima internete nemokamai susipažinti su minėtu teisiniu pagrindu?

Esama daug svetainių, kuriose teikiama nemokama programinė įranga teisėtoms palūkanoms ir delspinigiams apskaičiuoti.

■ Paskutinis naujinimas: 21/07/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.